

אלוף משה בר-כוכבא

מפקד גיסות השריון

מערכת "שלום הגליל" לא דמתה למלחמות שקדמו לה. לראשונה בתולדות המדינה (למעט במבצע "קדש") לחם צה"ל בחזית אחת בלבד, כאשר שתי חזיתות היו מאו-בטחות יחסית. גם התנאים המבצעי-עיים והמדיניים, שממשלת ישראל השכיחה ליצור היו כמעט אידיאליים, ואלה אפשרו לצבא לנצל את הפוטנציאל שלו.

לצה"ל היה די זמן כדי לממש את מטרותיו וכן ניתן לו חופש פעולה רב כדי להגיב במידת הצורך בעזרת חיל אוויר, ארטילריה ובעזרת כוחות אחרים. הפעם שלא כבעבר, לא היו המפקדים מוגבלים בהחלטות של תפעול כוחות ועל כן יכלו לממש את היתרונות הצבאיים בשטח ביתר קלות משעשו זאת בעבר.

עם זאת פגש חיל השריון של צה"ל במהלך המלחמה בטנקים חדשים שטרם פגש בהם וכן באלמני-טום חדשים שהאויב הפעיל בשרה הקרב. צה"ל גם ניצב מול בעיות מבצעיות שכמותן לא היו במלחמות העבר.

"כני רכב ברזל לו הולא"

השריון במלחמת "שלום הגליל" ובעקבותיה

מערכים מבוצרים

ערב מלחמת "שלום הגליל" נסבו ויכוחים רבים סביב שאלת הלחימה נגד הסורים: האם הסורים ייכנסו ללחימה בלבנון וצה"ל יצטרך להילחם נגדם, או שצה"ל יוכל להשיג את משימותיו בלחימה נגד המחבלים בלבד, מבלי שהסורים יקחו בה חלק. היו כמה גישות וכשהועלתה האפשרות של התנגשות עם סורים, היה צורך לקבוע מה יהיה היקפה. היו שסברו שהיקף ההתנגשות עם הסורים יהיה מצומצם והיו שטענו כי הסורים רואים בלבנון שטח בעל חשיבות רבה עבורם ומשום כך יכניסו לשם כוחות גדולים. לנוכח אפשרות זו היה צורך לבנות את שיטות הלחימה, את התפיסה ואת כוחות צה"ל כך שיוכלו לעמוד מולם.

במערכת של"ג העמיד האויב לראשונה מערכים משוריינים בהגנה. לראשונה ראה צה"ל מערך מוכן להגנה המבוסס על דיביזיה משוריינת הכוללת טנקים, נגמ"שים וכוחות נוספים, על עמדות שהוכנו על-ידי מערך הנדסה וסד"כ הנדסי, אשר נתנו מיגון לטנקים. היה זה מערך רצוף מרכז לרכס, וקשה לעקיפה, אשר הסתייע במכשולים טבעיים ובמכשולים מלאכותיים כולל במיקוש. המערך העיקרי כלל טנקי T-62 חדישים שהוצבו בצורה מאורגנת ומסודרת שלא כבמלחמת יום הכיפורים. מערך זה היה מצויד באמצעים נ"ט וכן בנגמ"שי B.M.P. שצה"ל נתקל בהם זו הפעם הראשונה, ואשר הועמדו מול כוחות צה"ל כשהם משגרים טילים ויכור לים לפגוע בתותח בכל טנק ממרחק ניכר. במערך זה שולבה גם ארטילריה מתנייעת שגם היא הייתה גורם חדשני. במלחמות האחרות הייתה הארטילריה נגרת ולא יכלה לנוע בקצב השריון.

הסורים הטמיעו במערך זה עוד שני

אלמנטים חדשים: מסוקים נ"ט, והיילי קומנדו שהשתלבו במערך. גורם לחימה נוסף שהיה צורך להתחשב בו, היו המחבלים, המצוידים כיום בנשק מודרני.

לעצמה זו היה צורך למצוא תשובות חדשות שתבאנה לידי ביטוי לא רק בשיפור איכות הפיקוד, בשיפור שיטת ציוותי כוחות, ובשיפור תורת הלחימה, אלא גם ביחסי כוחות. שכן במצב זה נודעת חשיבות רבה לצורך ביחסי כוחות עדיפים, ובעצמות גדולות שיאפשרו להשיג את היעדים העיקריים.

ואכן לצה"ל הייתה עדיפות בטנקים, וגם בארטילריה ריכוז צה"ל עצמה גדולה (בכמות היה שוויון). לכך חייבים להוסיף עובדה חשובה: צה"ל נהנה מעליונות אווירית מוחלטת המהווה גורם בעל השפעה רבה על התמודדויות יבשתיות. ההגנה האווירית הסורית התמוטטה, וכוחות היבשה הסוריים נותרו לא רק ללא סיוע אווירי אלא גם ללא מטריות אווירית. הלחימה העיקרית בוצעה אמנם ע"י כוחות היבשה, אבל ברקע הייתה לעליונות האווירית הישראלית השלכה על המערכה.

לחימה בשטח בנוי

צה"ל לחם בעבר מספר פעמים בשטח בנוי: בגנין, בשכם ובסואץ. בקרב סואץ, שנחקר היטב כלקח, לא אושרה הפעלת חיל האוויר, וייתכן שאילו היה מופעל שם חיל האוויר היה הקרב כולו לובש פנים אחרות. במערכת "שלום הגליל", בקרבות על צור, על צידון, על נבטיה, על ביירות, קיבל צה"ל לראשונה את האפשרות לממש את פוטנציאל האש שלו, ולהביאו לידי ביטוי בשדה הקרב. אמנם בהחלט הייתה בעיה של אורחים, אבל השוואה של מספר האבדות שנגרמו בסקטור האזרחי במהלך מערכת "שלום הגליל"

למספר האבדות באזרחים שנגרמו במלחמת מות אחרות, כמו מלחמת העולם השנייה, מלחמת קוריאה או ויאט-נאם, הרי במערכת "שלום הגליל" היה מספר הנפגעים האזרחים קטן לאין ערוך וזאת בעיקר הודות לשיטת הלחימה שהותאמה לשטח שיש בו אזרחים וכוונה לפגיעה מינימלית בהם.

הפעם נמצאה דרך הביניים: הצבא השכיל לנצל את גורם האש תוך חיסכון באבדות בלוחמי ישראל, ותוך פגיעה מינימלית באזרחי לבנון. עם זאת הצליח צה"ל לשחק את יכולת הלחימה של גייסות המחבלים ושל הגייסות הסוריים, שהיו במרחב ביירות.

לחץ לרוחב החזית

אחת הדרכים החשובות להכרעת האויב היא הבאת כוחות בצורה שבה האויב אינו מצפה להם. ואכן ההצלחה במיטוט התנגדותם של כוחות השריון של האויב, באה בעיקר הודות למציאת נקודת התורפה שלו והחדרת כוחות שריון לעומק. הרעיון של מציאת נקודת תורפה והחדרת כוחות דרך מקומות שבהם האויב לא מצפה להם דורש הרבה כוחות. שדה הקרב המודרני מתאפיין בערפל לגבי העירכות כוחות אויב ועצמתו ולכן יש צורך ללחוץ בחזית רחבה מאוד. אם מוצאים את נקודת התורפה, ומחדירים דרכה כוחות בשטחים חיוניים, ניתן להשיג את ההפתעה ואת ההצלחה ולבטא את הערך של יחסי כוחות גדולים. לשיטה זו משמעות נוספת. לאחר הקרבות אמרו מפקדי טנקים כי מה שנתן להם את הכוח ללחוץ קדימה ולנוע מול עצמת האש של האויב הייתה העובדה שמכל עבר, מימין ומשמאל הם ראו טנקים ידירותיים לוחצים על מערך האויב. בכך הם ביטאו מושג בעל חשיבות רבה בתולדות קרב השריון — "הלם

טנקי "פאטון" — הכנת הממושכת לתנאי הלחימה בלבנון נשאה פרי במלחמת "שלום הגליל"

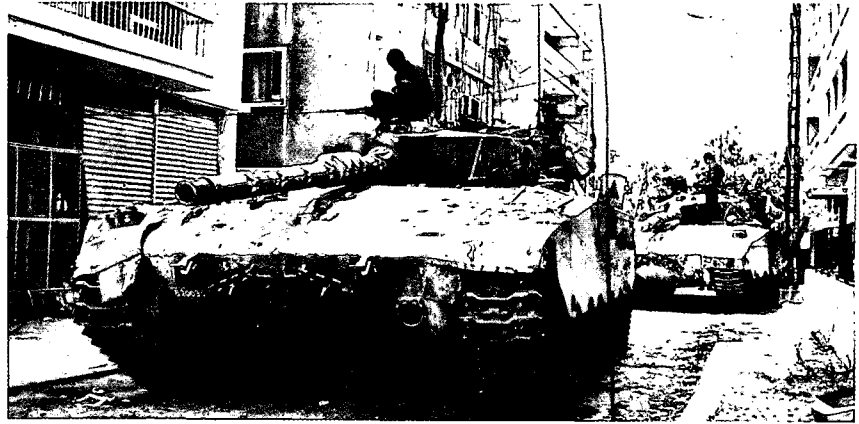
בצפון. עד אז לא הייתה ביחידות הפאטר-נים תורה של הפעלת הטנקים בתנאי פיקוד הצפון. לאחר המלחמה שולבו טנקים אלה במקסימום יחידות כהכנה לחימה בצפון והמפקדים והחיילים אומנו בתנאי לחימה של הצפון. היו שעשו זאת ברמת הגולן והיו שעשו זאת בבקעת הירדן. אך מכל מקום האימונים נערכו בתנאים שהיו דומים לאלה השור-רים בלבנון, כך שאחד הגורמים החשובים להצלחת הטנק היה ההכנה וההכשרה שיחידות הפאטונים קיבלו במשך חדשים ארוכים לקראת מיצוי יתרונותיו של הטנק בתנאי הלחימה של הצפון.

שת"פ - שריון-חי"ר

במלחמת "שלום הגליל" העמידו הסורים מול כוחות צה"ל נגמ"שי טילים. אמנם לטאו יתרונות בדיוק ובכושר ההרג, אך כנגמ"ש רב תכליתי וחדשני ה-B.M.P. הסורי מכניס ממד נוסף לזירת הלחימה ומקנה גמישות של הפעלה שאין לטנקים.

לפעמים הטנק אינו עובר בשטח מסוים כתוצאה מהתמוטטות של דרך, או בגלל דרך צרה. או אז ניתן להחזיר לשטח זה נגמ"ש טילים ולבטא את עצמת האש. ישנם גם מצבים שבהם טיל נ"ט יכול להפ-תיע יותר מהטנק שכן הוא אינו מושך תשומת לב כמו הטנק.

גם החרמ"ש הנו גורם רב חשיבות במלחמה. בכך נוכחנו עוד לפני מלחמת "שלום הגליל", אך הדבר הודגש ביתר שאת במהלכה. אלמנט זה הוכיח את עצמו כרב חשיבות בלחימה עם הטנקים הן בלילה והן ביום. הטנק מטיב לבטא את יכולתו טוב יותר כאשר הוא מופעל בשיתוף פעולה עם גורמים נוספים. בפעולה עצמאית הטנק חשוף להרבה מאוד תקלות וליקויים, ואם סברו פעם בצבאות שונים שדי בטנקים שיבואו,

טנקי "מרכבה" בשטח בנוי - צה"ל הפיק את לקחי קרבות סואץ

ובאיכות גם יחד ויש צורך באיזון נכון בין השתיים. המלחמה האחרונה הוכיחה שלכמות חשיבות משלה וצה"ל טרם מיצה את הפוטנציאל שלו לא בהתעצ-מות ולא באיכות.

טנק הפאטון במבחן האש

חלק מהטנקים שניצבו מול טנקי ה-T-62 הסוריים, בשטח ההררי של לבנון היו טנקי פאטון.

טנק הפאטון נושא בבטן שלו כמות תחמושת גדולה. לעובדה זו נודעת חשי-בות רבה בכלל ובמיוחד בשטח הררי, אך היא גם מרחיבה את אפשרויות הבחירה של מפקד הטנק. זאת ועוד, לפאטון מער-כות בקרת אש טובות, והוא מצויד בפגזי "חץ" החודרים את ה-T-62 ואף יוצאים מן הצד השני. עם זאת המזקרים של הפא-טון גבוה יותר ובולט יותר מזה של ה-T-62 והטווח הקרבי של תותח ה-115 המ"מ של ה-T-62 עולה על זה של התותח ה-105 מ"מ של הפאטון.

לאחר מלחמת יום הכיפורים ולאחר שנחתמו הסכמי קאמפ-דיוויד החלה התאמה של טנקי הפאטון לתנאי הלחימה

השריון. את משמעותו של מושג זה ניתן לראות בצבאות כגון הצבא הרוסי והצבא הגרמני, שחייליהם היו בעלי נתוני לחימה בסיסיים טובים מאוד, אולם כשהם הסתערו על האויב וראו את המסות שלו, אירע שיחידות שלמות עם מאה-מאתיים טנקים היו נסות מן החזית, בגלל האפקט של המסה.

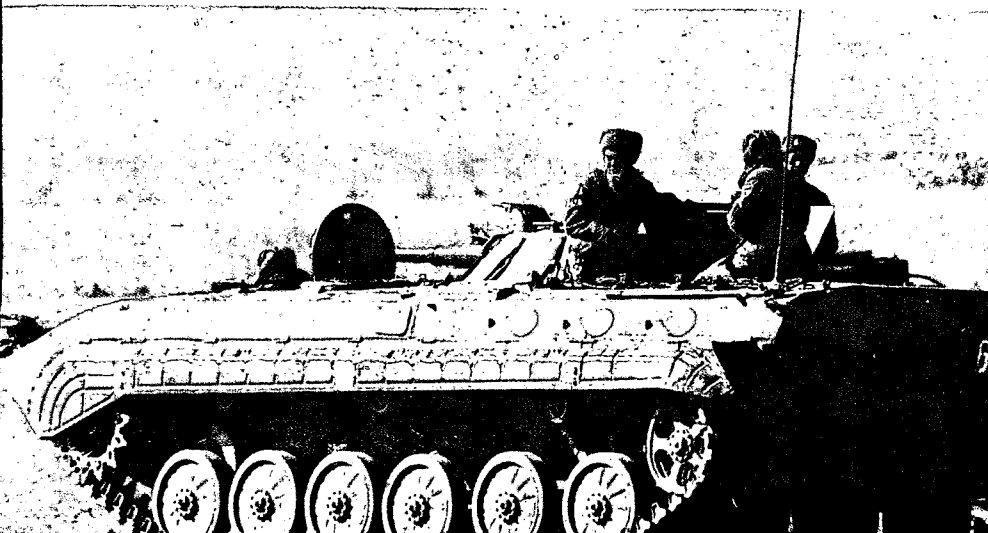
השריון צריך לאמץ לעצמו ארבעה עקרונות על: ההפתעה; השת"פ; יוזמה ותוקפנות; מנהיגות קדמית וריכוז. הריכוז מבטא את המסה ומאפשר לממש את ההלם של הלחימה, ולא לחינם ניצחו הגרמנים שריכוזו טנקים את הצרפתים שפזרו טנקים.

כמות ואיכות

התמול מזלנו, והטנק, כלי הלחימה הדיר-מיננטי בקרבות היבשה מותאם לתכונותיו של עם ישראל. ראשית, אין הוא דורש כוח אדם רב, וצוות קטן יכול להפעיל עצמת אש גדולה. ושנית, הפעלתו מחייבת אוכלוסייה מתקדמת מבחינה מדעית ותעשייתית וכן מנהיגות ופיקוד עם רמה ואיכות גבוהים, המסוגלים למצות את היתרונות שמערכת לחימה ממוכנת, מוטסת ומונחתת יוצרת כיום. יוצא אפוא שעם ישראל עם אוכלוסייה קטנה, מסוגל עם הטנקים שלו, להשיג פוטנציאל מבצעי גדול. וכבר פורסם בעי-תונות כי הצבאות הזרים רואים בצה"ל את הצבא הרביעי בעצמתו בעולם.

מאז שהוקם חיל השריון היה קיים ויכוח בדבר מספר הטנקים שצה"ל יכול להעמיד מול האויב. ויכוח זה התנהל כאשר חיל השריון מנה עדיין 450 טנקים במבצע "קדש" ונמשך במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים. כיום מפרסם המכון ללימודים אסטרטגיים שלצה"ל יש 4000 טנקים. אלא שהבעיה אינה רק בכמות. היא מתבטאת בכמות

מערך ההגנה הסורי כלל נגמ"שי B.M.P. בתמונה נגמ"ש B.M.P.-1 עם תותח 73 מ"מ

טנק טורי פגוע

עצמת המגן והטנקים הפעילו תורת לחימה, שאפשרה להם להתגבר על כך. חי"ר אמנם נחשף לעצמת האש בשדה הקרב המודרני, אך הוא גורם חיוני בו. משום כך יש להחזיק אותו ולקדמו יחד עם גופי הטנקים, ולא לחשוף אותו קדימה מדי. החי"ר הוא אלמנט הכרחי בעוצבות הטנקים. הוא גם פחות בולט מהטנקים שהאויב מרכז מולם מקסימום אש. אך עם זאת יש לזכור כי עצמת אש מסוימת עלולה לגרום פגיעה לטנק, אבל חיילי חי"ר היא יכולה להרוג. ולכן התפיסה היא לקחת את מינימום החי"ר ההכרחי למשימה או לציר המוקטן. שאר כוח החי"ר יילך במרחק כזה ובתנאים שיאפשרו לו בשעת הצורך להגיע מהר, להגות, לבצע את תפקידו בזמן קצר, ולצאת משדה הקרב.

מול החי"ר של האויב יתייצב הטנק עם עצמת האש שלו – לא החי"ר. אין פירוש הדבר כי אם יש שטח, שטנק אינו מסוגל להגיע אליו או מערך נ"ט של סאגרים קרקעיים בכמות כה גדולה שלטנקים לא כדאי לסכן את עצמם לא תישלח לשם יחידת חי"ר.

חשוב ביותר לזכור כי הבעיה הלאומית העיקרית שלנו היא למעט באבדות ויש לנקוט את כל האמצעים כדי למנוע שכול בבית ישראל. אם יאבדו טנקים במספר גדול עדיין יהיה מספר הנפגעים בנפש קטן מפלוגת חי"ר, וכעבור זמן מה תוכל אותה יחידת שריון להמשיך להילחם ולהוביל. לוחמת שריון

לאחרונה חלה מהפכה בתחום הנדסת שדה הקרב. אם בעבר נתנה הנדסת שדה

שהכרחי להשיגם באמצעות יחידות מובחרות משוריניות ומוטסות.

יחידות כאלה הן עוצבות הטנקים הסדירות שלוחמיהן סדירים ומפקדיהן באים משורות צבא הקבע. עוצבות המי-לואים של השריון מסוגלות אמנם למלא את כל המשימות כפי שעושות זאת העוצבות הסדירות, אך עם זאת ישנם כמה מצבים שבהם חשוב מאוד להכניס לקרב יחידות סדירות. יחידה סדירה חיה על הטנקים, היא מעודכנת בתורה, מכירה את השטח, ויש לה התנאים הטובים ביותר להצלחה. משום כך נראה כי נכון הוא להקצות את האמצעים הטובים ביותר למערך הסדיר.

ישנה גם תפיסה הגורסת שאת האמצעים הטובים ביותר יש לתת לעתודה. התומכים בדעה זו סבורים כי הכוח שבקו החזית צריך להוות את הבלם החזיתי, אחר-כך יתגייס המערך העיקרי ויכריע את הלחימה. אך למרות זאת דומה כי הכוח הדומיננטי הוא המערך הסדיר. שניות לו בחשיבותן הן יחידות מרחביות המיועדות להילחם בתנאים המיוחדים לפיקוד מסוים, ואסור שיהיה פער גדול מדי בצידוד ובאמצעים בינן לבין המערך הסדיר. דווקא ליחידה המרחבית יכול להודמן להילחם נגד T-72 בעוד שדווקא היחידה המעולה תלחם נגד T-62 ועד שהיא תגיע לסייע ליחידה המרחבית היא יכולה לאחר את הלחימה. מצב כזה אסור שיקרה, ואם נעריך נכון את המצב נביא לכך שמול היחידות הטובות של האויב יילחמו היחידות הטובות של צה"ל.

טנק מול חי"ר

במערכת "שלום הגליל" לחמו עוצבות טנקים לצד חי"ר. הלחימה התבצעה בשטח הררי ותוך הבקעת מערכים מבוצרים, כאשר הקרקע מכפילה לכאורה את

פרצו, יבוקעו וישמידו, הרי בצה"ל אף פעם לא רווחה תפיסה כזאת. תפיסה זו הייתה נחלתם של הצבא הבריטי ושל צבאות אירופאים נוספים. הצבא אשר לא דבק בה, היה הצבא הגרמני ואכן אחת ההצלחות שלו הייתה בכך שבנה עצמו על צוותי קרב.

צה"ל, מאז שהחל לאמן את השריון בצורה מקצועית ב-1956, התחיל לאמנו בצוותי קרב. הדבר אמנם טרם קיבל ביטוי בהשקעת משאבים, אך זאת לאור סדר העדיפויות הקיים בנושא זה.

אבות השריון מצאו את הדרך הנכונה של שילוב המרכיבים השונים. אמנם יש עדיין מקום לשיפור בנושאי החי"ר ותובלת אמצעי הלחימה, אך התפיסה העקרונית היא לספק לטנקים את אמצעי הלחימה שהם זקוקים להם.

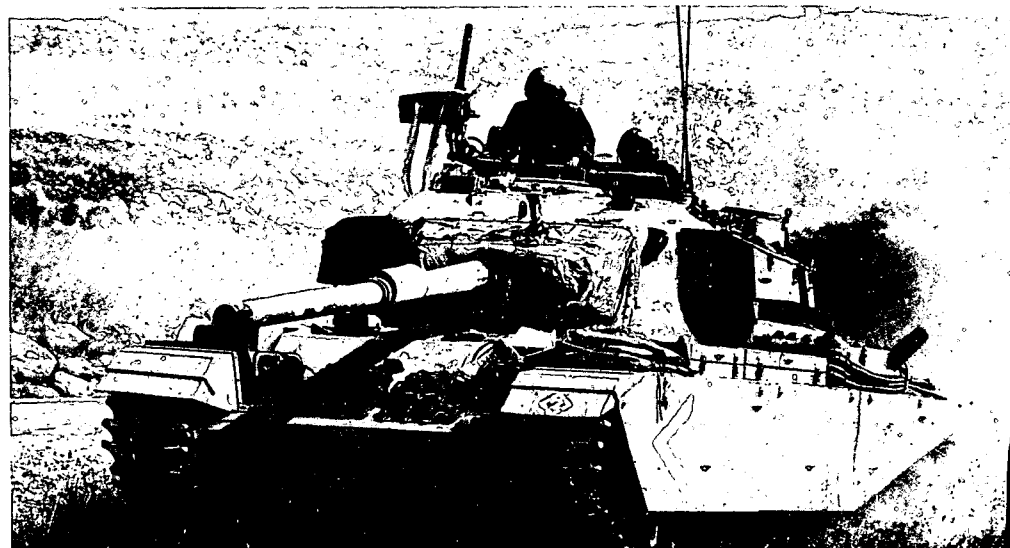
המצב האידיאלי הוא שהטנק יפעל כשלצדו יופעלו נגמ"ש הממוגן כמו טנק, ארטילריה בעלת כושר צליחה טוב, ואנשי הנדסה אשר יסעו בנגמ"ש ממוגן היטב. כל המרכיבים הללו יונעו כאשר הם נהנים מכושר זהה של צליחת שטח ומאותו מיגון. עם שמסוגל להקצות משאבים כדי להביא למצב כזה יהיה בעל מכונת מלחמה מעולה.

ראוי לציין כי בטנק ה"מרכבה" נעשתה פריצת דרך לקראת מצב כזה.

צבא סדיר וצבא מילואים

הבקעת החזית חייבת להיעשות על-ידי המרכיבים הטובים ביותר של הצבא. בשלב מאוחר יותר מוחרר חלק נוסף של הצבא אשר יוכל להשיג את היעדים שלו עם כלים פחות איכותיים המחייבים להשקיע פחות משאבים. זהו אופי שדה הקרב, אין צבא שאין לו יחידות כאלה. ליחידות הללו נדע תפקיד כפול: הן מפתחות רמה שגוררת אליה את כל הצבא, הן מופעלות להשגת יעדים מובחרים

טנק הצנטוריון הוכח כטנק חזק בעל כושר תנופה ומריצה

הקרב מיגון במיוחד לחי"ר, הרי כיום הנדסת השרדה, שהסורים פיתחו, מקנה את המיגון בייחוד לשריון. הם הקימו סול-לות ועמדות המאפשרות לטנקים לרדת למטה ולהיעלם באופן שמקשה על איתורם. הארטילריה יכולה לכסות שטח, אך היא יכולה להשמיד רק מעט טנקים. כדי להבקיע מערך מבוזר לא די בהשמדת כמה טנקים אלא יש להשמיד לפחות 100 טנקים. כלי הנשק הטוב ביותר לכך הוא הטנק. לא מסוק הני"ט, לא הארטילריה ולא חיל האוויר כי אם הטנק. זהו הכלי הדומיננטי בקרבות שריון בשריון.

לוחמת שריון אין פירושה שאין בשדה הקרב מרכיבים אחרים: הני"ט, הטיל, המסוק, הארטילריה, נגמ"ש ההנדסה, נגמ"ש הטילים ונגמ"ש החי"ר, אך כולם משרתים את הטנק. לחימת טנק בטנק היא חשובה ויש לטפח אותה.

שלוש התכונות המוכרות של הטנק הן האש, המיגון והניידות והחשובה שבהן היא האש. משום כך יש להקפיד באימונים על מיצוי האש בקרב הטנקים בטנקים. הבעיה העיקרית שצה"ל יעמוד בפניה לא תהיה להשמיד את יחידות ה-B.M.P., אם כי זה גורם חשוב מאוד, ולא כל כך את גודד הקומנדו, אלא את טנקי האויב. ללא השמדת טנקי האויב לא יוכל צה"ל להשיג את המטרות האסטרטגיות שלו.

גם האויב ינסה להשמיד את הטנקים של צה"ל באמצעות הטנקים שלו, ומשום כך יש להקנות לצוותים שלנו את כושר הלחימה נגד סוגי הטנקים השונים. שכן לא דומה לחימת יחידת טנקים שלנו נגד טנקי T-55 ללחימה נגד טנקי ציפטיין, או T-62 או T-72, או נגד טנקי הפאטון, שיש היום ליחידים ולמצרים, או נגד טנקי MX-30 של הסעודים (אם כי כמובן יש יסודות כלליים משותפים). פירוש הדבר שאנחנו צריכים לפתח יותר את הטכ-

ניקה ואת יכולת הפגיעה שלנו תוך התאמת העקרונות והכללים לסוגי הטנקים שעומדים מולנו.

חידוש צי הטנקים

אחת הבעיות שצה"ל ניצב מולן היא התעצמותם של צבאות ערב בטנקים. לסורים תכניות רכש חדשות, ואילו הירדנים התעצמו בציפטיינים והמצרים קול-טים טנק פאטון. גם העיראקים בונים את עצמם לסדרי גודל היאים למעצמה אירר-פית. מכאן שאסור לצה"ל לוותר על פיתוח השריון, כוחו, גודלו ועצמתו.

הטנקים של צה"ל הם במצב פלט-פורמה כזה שהם יוכלו לשרת בחזית עוד מספר שנים. משום כך, חובה על צה"ל לפתח את איכותם ולציידם במרכיבים חדשים, ובמערכות חדשניות בכל התחום מים כדי שאלה יקנו להם את כושר הירי, המיגון והעבירות הרצויים.

במיוחד יש לציין את טנק הצנטוריון, אשר הוכח כטנק חזק, בעל כושר תנופה ופריצה. הוא עמיד נגד כל נשק של שדה הקרב המודרני ונותן לצוות בעל רמה מקצועית גבוהה, סיכוי לנצח כל טנק בשדה הקרב המודרני. טנק זה, אם יוכנסו בו השיפורים הדרושים לא יפול מה"מ-רכבה" ויהיה עוד שנים רבות טנק של קו ראשון בזירה שלנו.

המהפכה הגדולה — איכות הלוחם

דומה כי הדברים שהובאו כאן לא יהיו שלמים, אם לא יודגש התחום החשוב ביותר שבו יש לערוך שינוי והכוונה לאיכות כוח האדם.

היתרון הגדול של צה"ל טמון באדם ועלינו להשכיל לנצל יתרון זה. צה"ל מפנה כוח אדם מעולה ליחידות חי"ר שונות. ללוחמים אלה העושים את שירותם הסדיר ביחידות חי"ר מובחרות לא ניתנת ההזדמנות לבטא את איכותם במהלך שירות המילואים שלהם, ויוצא

טנק T-62 טורי שצריחו הועף

שכוח אדם מובחר אינו מנוצל. אם יופנה כוח אדם זה לחיל השריון יאפשר הדבר להגדיל את מספר הקצינים בחיל, להציב קצין בכל טנק, ובכך לשפר את האיכות.

ההבדל בין הקצין למפקד הטנק אינו הבדל של הדרגה, זהו הבדל מהותי המתבטא באיכות כוח אדם שבידי מפקדי דים מערכת נשק יקרה ומתוחכמת כל כך, ואשר ישפיע על איכות חיל השריון כולו. נקודת המוצא של כל צבא היא כי הנתונים הבסיסיים של הקצין טובים יותר, ובנתונים אלה הוא עובר הכשרה יסודית טובה ומקפת יותר משעובר עמיתו שאינו קצין. משך השירות של קצין ארוך יותר ומכאן שלא זו בלבד שהכשרתו טובה יותר אלא גם ניסיונו באימונים רב יותר. ניסיון מלחמות העבר מלמד כי הטני-קיס, אשר הגיעו ראשונים לעמדות, אשר התחמקו מאש בצורה הטובה ביותר, ואשר עברו בקרבות הקשים ביותר היו טנקי קצינים.

שדה הקרב המודרני מציב בפני הטנק אתגרים רבים. לא די שהתותח יורה, ישנם טנקים שמוטלים עליהם תפקידים נוספים. טנק הנדסה לדוגמה, צריך לפרוץ מכשול, להיכנס תחת אש ולאפשר לכוח הבא אחריו לעבור. לשם כך עליו להיות מונהג על-ידי קצין. אך הקצין אשר ינהג טנק כזה לא יוכל באותה עת לשלוט היטב על היחידה הלוחמת. לשם כך יש צורך בקצינים שיהיו מופקדים על מערך הלחימה ובקצינים אחרים שיפקדו על היחידות הלוחמות.

זאת ועוד. אם יהיו ביחידות יותר קצינים שיתאמנו עם היחידה, ילמדו את השטח ואת התכניות, ניתן יהיה בשעת הצורך להעביר את הפיקוד לקצינים מחליפים ביתר קלות.

שיפור כוח האדם נגזר מצרכי הביטחון הלאומי. הטנק הולך ומתייקר, צבאות ערב הולכים ומתעצמים. המשאבים הכספיים העומדים לרשותם עולים על אלה העומדים לרשותנו. התשובה של צה"ל לכך תהיה בשיפור איכות כוח האדם. מ"פ, מג"ד ומח"ט שנבחרו מקרב אוכלוסיית קצינים רחבה יהיו פיקוד טוב יותר ובאיכות הפיקוד מתמצה איכות כוח האדם. זה יתרוננו על פני אויבינו ואותו עלינו להקפיד לנצל.

